

*ZAKON O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA I
IZMJENE ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA*
-prva iskustva-

Zakonu o tržištu vrijednosnih papira (ZTVP) *(“Sl. novine Federacije BiH”, br. 85/08)*

- ❖ *Naziv Zakona*
- ❖ *Najznačajnije novine*
- ❑ *Vrijednosni papiri*
- ❑ *Emisija vrijednosnih papira*
- ❑ *Poslovi s vrijednosnim papirima*
- ❑ *Ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira*
- ❑ *Trgovanje na berzi*
- ❑ *Objavlivanje i izvještavanje*
- ❑ *Regulacija i Regulator*

Vrijednosni papiri

- Širi tretman materije vrijednosnih papira i preciznije uređenje pojma vrijednosnih papira;*
- Određuju se vrste, obilježja, obavezni sastojci i prava koja se temelje na ili proizilaze iz vrijednosnih papira;*
- Definiše se pravo vlasništva, osnov za sticanje i prijenos ali i osnov za ograničavnja i prestanak tog prava;*
- Poseban tretman prava trećih osoba na vrijednosnom papiru (založno pravo, pravo plodouživanja, otkupa i preče kupovine).*

***Pozitivna novina:** mogućnost novog pravnog posla-prijenos prava na vrijednosnom papiru*

Emisije vrijednosnih papira

- ❑ *Emitovanje vrijednosnih papira na području F BiH od strane emitenata sa sjedištem u drugom entitetu, Brčko Distriktu ili stranoj državi;*
- ❑ *Emisija emitenata sa sjedištem u F BiH na stranom tržištu (čl.66.);*
- ❑ *Propisuju se emisije bez odobrenja Komisije (član 54.)*
- ❑ ***Napomena:** Nema vrijednosnog papira bez utvrđujućeg rješenja o uspješnosti emisije koje donosi Komisija*

Poslovi s vrijednosnim papirima

- ❑ *brokerski poslovi;*
- ❑ *dilerski poslovi;*
- ❑ *poslovi podrške tržištu – market making;*
- ❑ *poslovi upravljanja portfeljom;*
- ❑ *poslovi agenta emisije;*
- ❑ *poslovi pokrovitelja emisije;*
- ❑ *poslovi investicijskog savjetovanja;*
- ❑ *poslovi skrbništva nad vrijednosnim papirima;*
- ❑ *poslovi depozitara.*
- ❑ *poslovi povezivanja ponude i potražnje i*
- ❑ *poslovi registracije i čuvanja vrijednosnih papira, obračuna i poravnanja.*

Ovlašteni učesnici

- ❑ *Profesionalni posrednici (član 69. Zakona)*
- ❑ *Banke koje obavljaju poslove iz člana 67. ovog Zakona*
- ❑ *Berza i drugo uređeno javno tržište*
- ❑ *Registar vrijednosnih papira u Federaciji BiH*

Trgovanje na berzi

- ❑ *Uvodi se kategorija “otvorenih dioničkih društava” čijim vrijednosnim papirima se, u pravilu, obavezno trguje na berzi (član 179. Zakona)*
- ❑ *Uslovi da bi se d.d. smatrali otvorenim d.d.*
 - *da su dionice emitirane javnom ponudom; ili*
 - *da su dionice banaka i drugih finansijskih institucija; ili*
 - *da imaju osnovni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.*
- ❑ *Prednost u primjeni: Član179. ZTVP ili član 107. ZPD !!!*

Objavljivanje i izvještavanje

- ❑ *Matrija značajana za transparentnost tržišta, korporativno upravljanje i nadzor na tržištu vrijednosnih papira*
- ❑ *Novim Zakonom urađene samo neophodne izmjene u cilju unaprijeđenja sistema objavljivanja i izvještavanja.*

Regulator na tržištu vrijednosnih papira

- ❑ *Pojačana ovlaštenja u vršenju nadzorne funkcije i poduzimanja mjera iz nadzora*
- ❑ *Posebne mjere u slučajevima ugroženosti funkcionisanja tržišta vrijednosnih papira*
- ❑ *Članom 256. određene su obaveze i zabrane za članove i zaposlenike Komisije.*

Podzakonski akti doneseni na osnovu ZTVP

- ❑ *Pravilnik o ovlaštenim učesnicima na tržištu kapitala*
- ❑ *(“Sl. novine Federacije BiH”, br.31/09)*
- ❑ *Pravilnik o posredovanju u prometu s vrijednosnim papirima*
(“Sl. novine Federacije BiH”, br.34/09)
- ❑ *Pravilnik o emisiji vrijednosnih papira* (“Sl. novine Federacije BiH”, br.18/09)
- ❑ *Pravilnik o posebnim poslovima i ograničenjima prometa vrijednosnih papira*(“Sl. novine Federacije BiH”, br.18/09)
- ❑ *Pravilnik o objavljivanju informacija i izvještaja na tržištu vrijednosnih papira* (“Sl. novine Federacije BiH”, br.37/09)

ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

- ❑ *Osnovni tekst Zakona o privrednim društvima («Službene novine Federacije BiH», broj 23/99 i 45/00)*
- ❑ *Izmjene i dopune („Službene novine Federacije BiH“, broj 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08 i 7/09)*

Izmjene ZPD

- ❖ *Izvršene korekcije i unesene pojedine novine*
- ❖ *Kao relevantno izdvajamo:*
 - ❑ *Supsidijarna društva-Povezana društva (član 45. do 50.c)*
 - ❑ *Statusne promjene (član 62.)*
 - ❑ *Podjela dioničkih društava (član 107.)*
 - ❑ *Povećanje osnovnog kapitala (član 131. i član 135.)*
 - ❑ *Zaštita manjine (član 255. Zakona)*
 - ❑ *Korporativno upravljanje (čl.240, 248, 250, 259, 262, 264)*
 - ❑ *Sekretar dioničkog društva (čl.281)*

Povezana društva

- ❖ *Određuje se da su povezana društva :*
- ❑ *Vladajuće i zavisno društvo,*
- ❑ *Društva sa uzajamnim učešćem , holding i koncern*
- ❑ *Drugi oblici povezivanja temeljeni na ugovorima (konzorcij, franšizing, zajednica društava, poslovna unija, poslovni sisitem, pul i dr.)*
- ❑ *Povezane osobe-praznina ???*

Statusne promjene

- ❑ *Treba da osiguraju mogućnost za društvo da se reorganizira na način kako to njemu odgovara, pod određenim uslovima*
- ❑ *Statusne promjene otvorenih dioničkih društava (čl.62. stav.6)*
- ❑ *Obaveza promjene oblika za društva ograničene odgovornosti (čl.62. stav7.)*
- ❑ *Moguća dalja razrada!!!*

Podjela dioničkih društava

- ❑ *Pozitivnu novina!!!*
- ❑ *Podjela dioničkih društava na otvorena i zatvorena (član 107. Zakona)*
- ❑ *Zakon definira otvorena dionička društva kao društva čije su dionice emitirane putem javne ponude i koja ispunjavaju jedan od kriterija:*
 - ❑ *ili se radi o bankama i društvima za osiguranje ili*
 - ❑ *o društvima koja imaju osnovni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.*
- ❑ *Slična rješenja poznaju i drugi pravni sistemi!!!*

Povećanje osnovnog kapitala

- ❑ *Čl. 131. Zakona propisano je da se za iznos investicionih ulaganja po zaključenim kupoprodajnom ugovoru u postupku privatizacije može povećati osnovni kapital*
- ❑ *Čl. 135. Zakona propisano je da društvo koje se nalazi u postupku privatizacije plaćanje dionica u postupku nove emisije može vršiti konverzijom potraživanja prema dioničkom društvu*
- ❑ *Ove odredbe nisu trebale biti predmet ovog zakona !!!*

Zaštita manjine u odlučivanju i pobijanju odluka skupštine

- ❑ *Izmjena čl. 255. Zakona -narušen princip ravnopravnosti dioničara*
- ❑ *Zakonskom odredbom država se kao dioničar dovodi u povoljniji položaj*
- ❑ *Osnovni princip zakonodavstva je jednak položaj dioničara pod istim uvjetima*
- ❑ *Potrebna razrada sudske zaštite (derivatna tužba) i određivanje hitnosti postupka (propisivanje roka za sudsko rješavanje)*
- ❑ *Obezbjediti isto pravo dioničarima kao članovima doo prema čl.354. Zakona*

Organi korporativnog upravljanja

- ❑ *Izmjene-korak nazad u korporativnom upravljanju*
- ❑ *Mogućnost razrješenja predsjednika i pojedinih članova nadzornog odbora i uprave (prema i shodno članu 259. stav 5. Zakona)*
- ❑ *Nadzorni odbor bira predsjednika (član 269. Zakona)*
- ❑ *Ograničenja članstva u uprvanim odredbima privrednih društava ili institucijama, te propisiva: nje obaveze stručnog usavršavanja (član 264. Zakona)*
- ❑ *Primjedbe:*
 - *Sistem dvoslojnog upravljanja nije doveden do kraja,*
 - *Nadzorni odbor je postao organ koji uopće ne vrši svoju osnovnu funkciju, tj. ne rade u najboljem interesu društva i svih dioničara*
 - *Odbor za reviziju-trebalo bi definisati djelokrug rada !!!*

Sekretar dioničkog društva

- ❑ *Izmjene-korak nazad u korporativnom upravljanju*
- ❑ *Neposredno sazivanja skupštine-zaduženje sekretara (čl. 244 stav 5. Zakona)*
- ❑ *Postupak izbora, imenovanja i razrješenja –statut društva (čl.281. Zakona)*
- ❑ *Odgovornosti sekretara (čl.282. Zakona)*
- ❑ *Slična rješenja u uporednim zakonodavstvima **ne postoje!!!***
- ❑ *Sadašnje rješenje po kojem pravo sazivanje skupštine ima nadzorni odbor i određene osobe preko nadzornog odobra ili neposredno nije potpuna zaštita dioničara*
- ❑ *Bolje rješenje-utvrditi nadležnost da sazivnaje i odražvenje skupštine može naložiti sud u vanapraničnom postupku po hitnoj proceduri*

Prva iskustva

- ❑ *Efekti skromni zbog kašnjenja u donošenju propisa i podudaranja sa finansijskom krizom*
- ❑ *2009. godina godina usklađivanja*
- ❑ *Javne emisije vrijednosnih papira i povećanje kapitala*
- ❑ *Novi tržišni materijal*
- ❑ *Preregistracija doo u dd, i zaustavljanje trenda “bježanja” iz dioničkog u društvo ograničene odgovornosti*
- ❑ *Stvaranje pravne sigurnosti regulisanjem pojedinih pravnih poslova zakonom umjesto podzakonskim aktima Komisije*
- ❑ *Pravi efekti primjene ZVTP tek u budućnosti!!!*
- ❑ *Izmjene ZPD korak naprijed zbog podjele dd, a korak nazad za korporativno upravljanje.*
- ❑ *Potreban novi Zakon o privrednim društvima*

www.komvp.gov.ba
info@komvp.gov.ba
safija.zilic@komvp.gov.ba